

dene, hvad de dog ikke er. Nej — hvad der har den afgørende Betydning, det er Menneskets Vilje og saa, ganske rigtig, — de forskellige Forhold, der indvirker paa een. Naar Kvinderne ikke drikker, da har det til Dels sin Grund i, at de ikke har saa let Adgang dertil, og dels i den almindelige Opfattelse, at en drukken Kvinde er noget af det hæsligste, man kan se. Her er et Vink, hvorledes Kvinderne ogsaa kan øve Indflydelse — ikke ved at hædre den Mand, der kan „drikke sit Glas ud“ — men ved kun at regne den for en Mand, en ægte Mand, og derfor ogsaa den bedste Ægtemand, som ikke ved Nydelser af Alkoholens Gift forringere sin Modstandskraft og forvrænger sin sunde Menneskenatur. Sammensætningen af Levnedsmidler, der modvirker Trangen til Drik, har selvfølgelig ogsaa en meget stor Betydning, og vi kan kun ønske, at Kvinderne alle Vegne og paa alle Omraader, hvor de har Indflydelse, vil gaa med i Arbejdet for Afholdssagens Fremme.“

Endnu flere Talere havde Ordet, og navnlig Dr. Ottosen paaviste med klare Tal, hvor forfærdelig en Indflydelse Drukkenskab har — idet Børn af drikfældige Forældre kun i et ganske forsvindende Procentantal bliver udviklede til fuldt ud normale, sjælelig og legemlig sunde Mennesker, mens Børn af ikke drikfældige Forældre kun har meget faa abnorme, men et stort Procentantal af veludviklede, sunde og begavede Mennesker..

Endnu en lille Bemærkning.

„Et Medlem af Dansk Kvindesamfund“ erkender i forrige Nummer, at de arbejdende Kvinder — gennem deres Organisationer — væsentligt selv har opnaaet de Forbedringer, der kan fremvises, — og føjer til: „var det venteligt, at det kunde være anderledes?“

Dette Svar bedes sammenholdt med den Udtalelse i det foregaaende Nummer, som jeg har anholdt, at det ikke syntes at være „nok“, hvad „D. Kv.“ hidtil har forsøgt.

Maa jeg, for mit Vedkommende, blot bemærke, at naar jeg har fremdraget dette „nok“, da er Hensigten dermed ikke at anklage „D. Kv.“ for Pligtforsømmelse, hvad vistnok enkelte har tænkt.

Lige saa lidt som den kvindelige Ungdom, der blot staar kritiserende over for vore ældre Kvindeforeninger, — men intet som helst selv tager sig for — er kompetente Dommere over hine, lige saa lidt skal den enkelte, der heller intet har at henvise til — driste sig til at bruge et tvæget Sværd. — Men der kan dog vist ogsaa — med lidt god Vilje, findes et andet Motiv fra min Side.

Jeg mener blot, at lige saa ærligt og oprigtigt, som man kan anerkende, at hvad den arbejdende Klasse hidtil har opnaaet — har den væsentligt opnaaet ved egen Hjælp, lige saa fejlagtigt og skæbnesvangert for Fremtiden vil det være at lulle sig selv i

Dvale med, at hvad der hidtil er udrettet eller forsøgt fra anden Side — er „nok“. En saadan Selvtfredshed har dog vitterlig den allerstørste Udsigt til at sætte sig selv ud af Spillet, men derved unddrager den sig jo paa Forhaand enhver Indflydelse paa Sagens Gang.

Lige saa sandt, som det er, at hvad de arbejdende Kvinder hidtil har opnaaet, har de væsentlig selv at takke for, lige saa ønskeligt var det dog sikkert, om de i Fremtiden kunde faa lidt Bistand til deres Bestræbelser for bedre Arbejdsbetingelser, — saa vist som det er baade tungt og trangt endnu for de fleste af dem, og det næppe i Fremtiden bliver lettere end hidtil at faa indrømmet et nogenlunde anstændigt Vederlag for deres Arbejde.

„Et Medlem af „D. Kv.“ siger til Slut, at „Dansk Kvindesamfund“ kæmper ikke for Formaal, som „kan have Betydning for „10 eller 30“ eller „Tusinder“ af Kvinder,“ — det gælder den halve Menneskehed.“

Denne Slutningsbemærkning hører sikkert til den Slags store Ord, som ikke gavner nogen Mors Sjæl — og heller ikke „D. Kv.“. Er det virkelig den „halve Menneskehed“, Kampen gælder, saa kan de arbejdende Kvinders Ti-Tusinder vitterlig endnu mindre overlades til sig selv — lige som hvad der hidtil fra anden Side er forsøgt for at hjælpe dem, bliver endnu mindre „nok“ end under nogen som helst anden Forudsætning; thi den „halve Menneskehed“ bliver ikke den „halve“, naar det langt overvejende Flertal og dettes allerstørste Interesse slet ikke regnes med. —

Annette Jensen.

Indland og Udland.

Danmark. *Loven om Formueforholdet mellem Ægtefæller.* Vi har fra god Kilde erfaret, at Antallet af indgaaede Ægteskaber er bleven væsentlig forøget, siden denne Lov traadte i Kraft. Heller ikke er Bestemmelserne om, at Formuefællesskabet i visse Tilfælde kan ophæves uden Separation, forbleven et dødt Bogstav.

Frankrig. *Cigararbejderskerne i Bordeaux* har erklæret Strejke den 24. Oktober. Aarsagen er nogle nye Maskiner, som straks blev antagne uden Protest fra Arbejderskerne. Men Administrationen for Spinderiet fandt, at Personalet i Bordeaux ikke forstod at drage saa megen Nytte af Maskinerne som forventet, og tilkaldte derfor nogle Tobaksspindersker fra Paris, som den lønner med 7 frcs. om Dagen, medens de faste Arbejdersker kun erholdt 2 frcs.—2,50 frcs. Borde-laiserne har i den Anledning, 1000 i Tallet, nedlagt Arbejdet og sendt en Delegation paa 2 Arbejdere og 3 Arbejdersker til Præfekten, som har lovet at forebringe Gouvernementet samt Manufakturdirektoratet Sagen. —

Ligue du droit des femmes har henvendt sig til Handelsministeren, Socialisten Milleraud, med det Formaal at opnaa Ansættelse af Kvinder i det franske Handelsministerium. Ministe-

ren har lovet at tage Sagen under Overvejelse.

Mme Hubertine Anciere, en af Kvindesagens ældste og mest brændende Forkæmpere i Frankrig, har indsendt en Petition til det franske Handelsministerium. Petitionen, som er underskrevet af flere Hundrede franske Kvinder, gaar ud paa at opnaa Beskyttelse mod Overanstrengelse af Kvinder, som er ansat ved Handel.

Rusland. *Det russiske Ministerium* for Agerbrug og Landvæsen har besluttet at ansætte Kvinder ved Kontortjeneste i Ministeriet og dets Underafdelinger. Ligeledes skal Kvinder udsendes til Inspektion af Folke-, Midde- og Højskoler i Gouvernementerne.

Amerika. *I Wisconsin* er en Kvinde, Mrs. Helen Campbell, bleven ansat som Professor i Nationaløkonomi. Mrs. Campbell har tidligere skaffet sig et Navn ved at udarbejde statistisk Oversigt over amerikanske Arbejderskers Stilling.

Tyskland. *I den tyske Tekstilindustri* lønnes kvindelige Arbejdere med 10—14 Pf. pr. Time. Denne skammelig ringe Sum forekommer ikke desto mindre d'Hrr. Fabrikanten for høj, hvorfor de indforskrivende Italienerinder, saa haabløst fattige, at de lader sig binde ved Kontrakt for to Aar — nogle af dem for en Ugeløn af 3 (tre) Mark.

Magasin du Nord.

**Dampvæveri,
Gardin- og Møbelstof-Fabrik.**

Hver **Onsdag** sælges Rester af alle Varesorter samt afskaarne mindre Maal af Partivarer under almindelig Pris.

Alt er mærket med Maal og Pris.

Ved disse billige Onsdags-Salg er altid Lejlighed til fordelagtige Indkøb, saavel af Fabrikvarer med Vævefejl som andre kurrante Manufakturvarer.

Kvinden og Samfundet

bestilles for Oktober Kvartal paa Bladets Kontor, Nørregade 33 St. 57 Øre. Beløbet kan sendes i Frimærker. Til næste Kvartal modtager Postvæsenet Abonnement.

Venner af Bladet, som hver i sin Kreds vil samle Abonnenter og sende Beløbet samt nøjagtige Adresser under et til Bladets Kontor, vil gøre os en meget stor Tjeneste.

Klager over Uregelmæssighed i Forsendelsen bedes stilet skriftligt til Bladets Kontor.

Kvinden og Samfundet kan faaes à 5 Øre pr. Nr. paa Bladets Kontor, Nørregade 33 St.

Undervisning i Linnedsyning.

Maanedlige Kursus 10 Kr.

Johanne Nielsen,

Vestergade 78, Odense.

Odder Broderihandel.

Stort Udvalg af alt til Broderifaget henhørende.

Lærerinder ved Højskoler og andre Haandgerningsskoler erholde 10 % Rabat.

Paategning udføres hurtigt og billigt paa alle Stoffer.

Hurtig Ekspedition.

Helga Videbæk, Odder.

Børnehabitmagasinet 31, Frederiksborggade 31.

Anbefaler sit store Lager af **Drenge-Dragter, Frakker, Stortrøjer** fra 2—18 Aars Alderen samt **Pige-kaaber, Huer, Hatte og Ka-sketter.**

Enkelte Benklæder haves paa Lager.

**Flot Snit,
billige Priser.**

Borch Petersen,
**31,
Frederiksborggade
31.**

Standard Mønstre.

Vimmelskiftet 32.

Standard Mønstre

ere færdige udskaarne og leveres efter Maal 20, 40, 60, 80 Øre.

Standard Mønstre passe.

Tøj forskåret paa Grund af Fejl ved Mønstrene godtgøres.

Standard Modeblad,

I Kr. for et helt Aar, faas i alle Boglader og hos alle Forhandlere af Standard Mønstre. **Marius Hartz, Vimmelskiftet 32.**

København. K.
Generalagent for Skandinavien.
Telefon 17678.

Abonnement paa „Kvinden og Samfundet“, Oktober Kvartal, 57 Øre, tegnes herved:
Navn: _____
Stilling: _____
Bopæl: _____

Kvindens Aarhundrede. III.

Er det fordi, vi har stillet vore Fordringer for højt, er det fordi, Lederne af dem, man var vant til at se gaa i Spidsen for vor Arbejderskare, betænkeligt begynder at udtynnes. Aarsagerne kan sikkert søges her og paa mange andre Steder, vist er det, at ved Slutningsopgørelsen vil mangel Vinding modvejes af et Tab, som uden at forringe Værdien af de første lader Kontoen temmelig jævnt balancere.

Du har meget paa din Samvittighed, o Tid! Du har været de store Løfters og de store Fejlregningers Tid. Du har givet med den ene Haand og taget med den anden. Det Samfund, der stillede sin Arbejdsmark og sine offentlige Indretninger til den kvindelige Arbejdskrafts Tjeneste, holder Kvinden tilbage i en underordnet, tilbageslægtet Stilling, og for et lige saa drøjt Arbejde som den mandlige

Kammerats bydes hende en dobbelt saa knap Løn og liden Udsigt til en sorgfri Alderdom. Paa den lærde Bane, selv hvor en dybere Indtrængning i Videnskaben forlanges, stilles, — ogsaa naar fuld Jævnbyrdighed med Manden i Lærdom og Intelligens erkendes, — for hende et uvægerligt: hertil og ikke videre!

Som Samfundsmedlem ogsaa paa de Samfundsomraader, hvor Løven har skænket hende en afgørende Røst, er hendes Indflydelse endnu begrænset, og hvor det gælder ny Love, som angaar hendes eget Køn og dets vigtigste Interesser, faar hendes Stemme aldrig Lov til at lyde.

Endnu den Dag i Dag, i dette Kvindernes Aarhundrede, bedømmes ogsaa højtstaende Kunstværker, som er udført af Kvindehaand, mer efter Kønssynspunktet end efter dets kunstneriske Værdi; og for at gaa over til de etiske Livsspørgsmaal, til den store Sædelighedskamp, i hvilken saa mange Kvinder har aandelig forblødt sig eller fysisk er gaaet under, sætter Samfun-

det i Almindelighed en haardnakket Fordom eller en sløv Ligegyldighed som Modværn mod Kvindernes Stræben.

Samme Forhold viser sig hos alle Nationer. I det fri Amerika, hvis Døtre i en lang Aarrække er opfostrede til socialt og politisk vederhæftige Personer, er den politiske Jævnbyrdighed med Manden endnu blot som Undtagelsestilfælde tilkendt nogle faa amerikanske Medborgerinder; ja i selve England, hvor Kvinder i aarevis har udført et socialt Arbejde, hvis Værdi ikke kan opmaales i Tal, nægtes til og med en Florence Nightingale, efter hvad et engelsk Blad for nylig med Bitterhed har fremhævet, den Kvinde, hvis Snille og Selvpofrelse har reddet Tusinder og atter Tusinder af Menneskeliv, Sæde og Stemme i de Administrationer, der har Beslutningsret i Spørgsmaal, som særligt ligger inden for den kvindelige Erfarings og Forstands Omraade.

Vi behøver ikke at gaa længere end til vort eget Land, som paa de

kvindelige Reformers Vej er gaaet længere end de fleste europæiske Nationer for at fremvise Eksempler paa, hvorledes Staten selv prutter den fattige Sum ned, som nogle i dens Tjeneste udslidte Arbejdersker begærer for at kunne gaa en nogenlunde sorgfri Alderdom i Møde, for ikke at tale om den fornedrende Umyndighedstilstand, hvori Løven endnu holder den svenske Hustru og Moder bunden.

Er det for meget sagt, med disse Kendsgerninger for Øje, at det er Ironi at kalde dette Aarhundrede Kvindernes Aarhundrede?

Men selv om vi kan paavise, at her eller der ligger Skylden, selve Tyngdepunktet i de Misforhold og Uretfærdigheder, som trykker Tiden, saa har den ene Halvdel af Menneskeslægten ikke Ret til at optræde som den andens Anklager.

Grunden til de Tilbageslag, som enhver mægtig Kulturbevægelse momentvis underkastes, ligger visselig dybere, end at det kan søges hos det ene Individ Tyranni og Magtsyge el-